

Til Allsherjar- og menntamálanefndar alþingis.
Berlin.9.5. 2024

Vegna afgreiðslu nefndarinnar á frumvarpi til breytinga á lögum um sviðslistir.

Undirritaður hefur sviðsett á sjöunda tug verka sem leikstjóri bæði í leik- og Óperuhúsum víðsvegar í Evrópu. Var yfirmaður leikhúsmála í Volksbühne í Berlín frá 2018 - 2020 og fastur leikstjóri við leik og óperuhúsið í Wiesbaden um þriggja ára skeið. Undirritaður er handhafi Faust verðlaunanna, leiklistar verðlaunum Þýsku leiklistar akademíunnar fyrir leikstjórn.

Umsögn um lög um sviðslitir - stofnun Þjóðaróperu

Ég tel að með stofnun Þjóðaróperu sé mikið framfaraskref stigið í íslensku menningarlífi.

Það má teljast með ólíkindum hversu margir góðir íslenskir söngvarar starfa í óperuhúsum um allan heim, sérstaklega með hliðsjón af því hversu fáir íslendingar eru. Þetta má rekja til merkilegrar sögu tónlistar á Íslandi og ekki síst því frumkvöðlastarfi sem Íslenska óperan sinnti á sínum tíma. Gátu þá margir söngvarar lifað á því að starfa við söng á Íslandi og íslenskir leikstjórar og annað listrænt starfsfólk fékk tækifæri til þess að dýpka skilning sinn og kunnáttu í þessu gríðarlega flókna og margslungna fagi.

Með stofnun Þjóðóperu verður slíkt möguleiki að nýju, að efla og styrkja undirstöður íslenskrar sönglistar, auka þekkingu og kunnáttu meðal listamanna sem starfa við óperuflutning og uppsetningu óperusýningar og ekki tel ég það síður mikilvægt að með þessu frumvarpi skapast möguleiki til þess að endurvekja áhuga yngri kynslóðar listamanna á listrænu starfi innan óperunnar.

Leikstjórn á óperum er flókið og umfangsmikið verkefni sem krefst mikillar þekkingar og hafa tækifæri til þess að afla sér þessarar þekkingar verið takmörkuð á Íslandi um árabíl. Þau væru vart að finna héraendis ef ekki væri fyrir mikið hugsjónastarf í grasrótinni í íslensku óperulífi en innan íslensku óperunnar hafa aðallega starfað erlendir leikstjórar um árabíl.

Því tel ég það afar mikilvægt sú áhersla sem lögð er í frumvarpinu á eflingu grasrótarinnar og mun það skila sér í kunnáttu og getu íslensks sviðslistafólks til þess að halda um taumana á verkefni eins og leikstýra Óperum er. Einnig tel ég mikilvæg áherslan á, tengingu við landsbyggðina og umfangsmikið kynningarstarf - enda þarf að endurvekja tengsl mun stærri áhorfendahóps við óperuflutning á Íslandi; á það ekki síst við yngri kynslóðir.

Reynsla mín af því að vera yfirmaður í leikhúsinu í Wiesbaden, þar sem Óperu, leik og dans flutningur, sem og uppsetningar þar sem ég hef blandað saman leikhúsi, óperu og dansi, hefur sýnt mér fram á að bæði er mikil samlegð (bæði skipulagslega, fjárhagslega og listrænt) í því að tengja listformin betur saman og auka tækifærið á samstarfi þvert á listform.

Ég tel að stofnun Þjóðaróperu muni vekja mikla athygli erlendis. Þessi áhugi hefur birst mér í mörgum af þeim samtölum sem ég hef átt við óperustjóra í Evrópu um þessi mál. Þessi áhugi er ekki hvað síst til kominn sökum þeirrar áherslu sem lögð er í frumvarpinu á nýsköpun, grasrótarstarf og nýja og ferska nálgun á óperuforminu. Að stofna Þjóðaróperu á þessum tímapunkti gefur tækifæri til þess að endurheimsækja tilurð, menningarlegt samhengi og möguleika óperu formsins og finna þar nýjar lendur sem höfða mun til breiðari hóps áhorfenda. Einnig tel ég gríðarlega mikilvægt þau tækifæri sem skapast munu til handa íslenskum tónskáldum.

Ég lýsi því yfir eindregnum stuðningi við frumvarp um Þjóðaróperu.

Virðingarfyllt

Þorleifur Örn Arnarsson

Leikstjóri